

Miljöredovisning enligt EMAS för Hr Björkmans Entrémattor 2018

FÖRETAGET – verksamheten

Hr Björkmans Entrémattor är ett privatägt företag som är helt inriktat på uthyrning samt bytesservice av entrémattor. Företaget har sitt huvudkontor på Stora Bernstorp utanför Malmö och startade hösten 1993. Bolaget har haft en positiv utveckling sedan starten. Företaget har verksamhet i Skåne, Småland, Södra Halland, Göteborg, Stockholm samt Kalix med omnejd. I januari 2017 utökades verksamheten till Småland genom förvärv av aktierna i Sydsvenska Nea AB. Den 1 juli 2018 förvärvades även Stockholms Hyr-tvätt AB och Hr Björkmansgruppen växte ytterligare i Stockholm. Tvätteriet i Stockholm ingår inte i certifikatet men sedan förvärvet tvättar Stockholms Hyr-tvätt mattor åt Hr Björkmans i Stockholm. De båda bolagen, Hr Björkmans Entrémattor och Sydsvenska NEA, som har samma verksamhet omsätter drygt 40 miljoner och sysselsätter för tillfället 32 personer. Antalet kunder är ca 4150.

Service och kvalitet är honnörsord i affärsidén; "Uthyrning av entrémattor med fokus på leverans kvalitet. Med leverans kvalitet menas allt som har med produkten att göra, d v s sättet att leverera, liksom mattans kvalitet."

Syftet med denna miljöredovisning är att ge allmänheten en överblick av företagets verksamhet samt dess miljöpåverkan. Granskning av miljöredovisningen utförs varje år. Alla som önskar är alltid välkomna att besöka vårt företag för att ytterligare information.

Välkommen att läsa rapporten nedan/eller på besök.

Hr Björkmans Entrémattor AB

Carl-Johan Björkman

Produkterna

Hela vår verksamhet bygger från grunden på en cirkulär affärsmodell där vi förenar högkvalitativa och varaktiga produkter med en tjänst som vårdar och bevarar produktens kvalitet så att den kan tjäna sitt syfte om och om igen. Exempelvis har vi entrémattor som varit i omlopp i mer än 10 år. Entrémattorna som är vår huvudprodukt hämtas och lämnas enligt en förutbestämd bytesintervall och fungerar som en barriär mellan ett smutsigt och ett rent område. Mattorna finns i en rad olika storlekar, kvalitéer och utseenden för att passa in i olika miljöer. Dessutom finns möjlighet att få sin egen design och logotyp på mattan.

Kunderna

Våra kunder finns representerade i alla branscher. Allt från stora industri- och tjänsteföretag till offentlig verksamhet och enskilda butiker och butikskedjor.

Miljöledning

Eftersom våra tjänster och produkter är miljövänliga var det naturligt att lägga in miljöaspekten i hela verksamheten. Till vår hjälp har vi använt oss av SS-EN ISO 14001 standarden samt EU:s miljöstyrnings- och miljörevisionsordning, EMAS. Miljöledningssystemet fungerar som verktyg för att uppnå uppsatta miljömål samt en kontrollfunktion till ständig miljöförbättring. Vår målsättning är att vara marknadens bästa miljövänliga alternativ för våra kunder. Företagets samtliga anställda har fått både extern och intern utbildning avseende miljöfrågor. Vi har identifierat lagar som företaget berörs av utifrån vår påverkan på miljön. Dessa utvärderas 1 gång per år och redovisas i vårt miljöledningssystem. Sedan år 2008 är vi inte anmälningspliktiga enligt Miljöbalken.

Miljöledningssystemet revideras regelbundet av både extern och intern revisor, för att säkerställa dess funktion. Den externa kontrollen genomförs av en ackrediterad miljökontrollant från RISE.

Verksamhetens miljöpåverkan

Ur miljösynpunkt kan vår miljöpåverkan delas upp i två huvudområden, **direkta och indirekta** betydande miljöaspekter. Den **direkta** betydande miljöaspekten som vi har identifierat är distribution och tvätt. En betydande **indirekt** miljöaspekt däremot är personalens resor till och från arbetet. Den viktigaste positiva betydande miljöaspekterna är återanvändning av mattor och vattnet i tvätten. Svårigheten uppstår när de indirekta miljöaspekterna skall redovisas. Det är svårt att mäta dess påverkan på miljön eller koppla aktiviteterna till resultat. Men vi har kunnat konstatera att dessa påverkas av interna och externa beslut.

Transporterna

Transporterna sker med företagets egna lätta lastbilar. Drivmedlet i bilarna är med undantag från bilen i Norrbotten biogas som ur miljösynpunkt är det bästa alternativet för närvarande på marknaden. I företagets verksamhet är det transporter som utgör den mest betydande miljöpåverkan på grund av förbränningen av bränsle.

Det som i huvudsak påverkar miljön från transporterna är koldioxid som ger upphov till växthuseffekten, kvävedioxid som försurar, bidrar till övergödning och bildning av marknära ozon, samt kolväten som också bidrar till marknära ozon. Detta gör att vi fokuserar vårt miljöarbete på effektiv distributionsplanering och kontinuerligt mäter bränsleförbrukning i liter per mil och km per mattbyte och anger dessa som emissioner till luft. Vi har dessutom en egen gasmack på tvätteriet i Burlöv som är ett projekt tillsammans med EON. I vår ”egen” gasmack tankas våra distributionsbilar i Burlöv under natten och vi kan minska vår körsträcka ytterligare.

I dagsläget täcker vi större delen av Skåne, Småland, Södra Halland, Göteborg, Stockholm samt Norrbotten med koncentration till storstäderna.

Utöver distributionen av mattor transporterar sig även företagets säljare och anställda i ledningsfunktion. Alla företagets personbilar är gasbilar förutom bilen som görs i Norrbotten. Utöver företagets egna bilar kör en del av säljarna sina egna bilar i tjänsten och de är företrädesvis bensinbilar.

Den årliga körsträckan 2018 uppgick till ca 55 387 mil. Distributionsbilarna stod för 37 412 utav milen, tjänstebilar personbilar 12 770 utav milen och privata bilar i tjänst 5 204 utav milen.

Tvätterierna

Sedan september 1997 tvättas våra mattor i Burlöv i en anläggning där 80-98% av vattnet återanvänds i ett slutet system. Vattnet renas biologiskt av mikroorganismer. Vattnet i systemet håller ca 33°C och behöver endast värmas upp med ca 7 grader. Till det slutna vattensystemet tillförs även regnvatten sedan sommaren 2005. Uppvärmning av vatten sker genom en biogaseldad panna. Även företagets torktumlare är biogasdriven.

I Kalix togs vårt nya tvätter i bruk precis i slutet av 2017. Det tvätteriet fungerar på samma sätt som tvätteriet i Burlöv dvs. att vattnet återanvänds i ett slutet system vilket reducerar vattenanvändningen och uppvärmningen av tvättvattnet drastiskt. Även i Kalix används bioteknologiskt tvättmedel. Gasol används för uppvärmning av vatten och torkning av mattor. Sedan 2018 har certifikat biomix 100% från Kosangas köpts för gasolen som används i Kalix och det reducerar koldioxidutsläppen med 95 %.

Tvätteriet i Diö tillkom efter förvärvet av Sydsvenska Nea. Det är ett konventionellt tvätteriet vilket innebär att det inte finns någon återvinning av vatten, att vanligt tvättmedel används och att gasol används för uppvärmning och torkning av mattor. Sedan 2018 har certifikat biomix 100% från Kosangas köpts för gasolen som används i Diö och det reducerar koldioxidutsläppen med 95 %.

Sedan juli 2018 tvättas mattor som vi hyr ut i Stocholms regionen av Stockholms Hyr-tvätt som är ett dotterbolag till Hr Björkman Entrémattor. Tvätteriet i Stockholm är ett konventionellt tvätteriet vilket innebär att det inte finns någon återvinning av vatten, att vanligt tvättmedel används och att gasol används för uppvärmning och torkning av mattor.

Naturligt rent med bioteknik

Vi arbetar ständigt med att stärka vår miljöprofil. Som ett led i denna miljörensning införde vi en ny unik tvättmetod i vår tvätterianläggning i Burlöv hösten 2012. Som det första matttvätteriet i världen började vi använda bioteknologiska tvättmedel. Det har visat sig fungera väldigt bra och därför valde vi att använda samma metod för det nya tvätteriet i Kalix.

Idag går ca 50 % av all olja som vi plockar upp ur jordskorpan åt till att producera kemiska molekyler, som är de aktiva ämnena i traditionella rengöringsmedel. På sikt är detta en ohållbar utveckling. Bioteknik går istället ut på att få naturens egna mikroorganismer, t.ex. bakterier, svampar och mögel, att producera reaktiva ämnen som rengör i stort sett helt utan hjälp av kemikalier. Naturliga enzymer och proteiner bryter ner och tar bort fett och smuts, och efterlämnar bakterier som fortsätter att göra rent och ta bort lukt. Den här typen av bakterier är helt ofarliga för människor, djur och natur.

Bakterierna är som mest effektiva i låga vattentemperaturer. Vi har därför sänkt temperaturen i tvättvattnet ytterligare. Eftersom rengöringen dessutom sker i stort sett helt utan kemikalier, så har vår nya tvättmetod en gynnsam påverkan på miljön. Men det är inte bara miljön som är vinnare, utan även våra kunder. Enligt tester blir ytspänningen bättre när mattorna tvättats med bioteknik. Detta innebär att mattorna kan suga upp mer vätska. Ju mer smuts och vätska som fastnar i entrémattan, desto renare blir det inne i våra kunders lokaler.

Miljöredovisning i siffror 2018

Dessa siffror uppdateras och redovisas i januari varje år. Syftet är att på ett enkelt och överskådligt sätt visa med siffror hur vi påverkar miljön. Körsträckan är ungefär densamma som föregående år. Skillnaden från 2017 är att utsläppsmängderna minskat. Det beror i huvudsak på att Dieselbilarna i Småland bytts ut mot gasbilar. Under 2018 tvättades även en stor mängd mattor av underleverantör pga av driftstopp i anläggningen i Burlöv. Orsaken till driftstoppet var en brand i ett teknikutrymme. Mattorna tvättades i ett konventionellt tvätteri och det är orsaken till att förbrukningen av vatten och tvättmedel har ökat 2018 förhållande till 2017.

Bilavgaser/drivmedel: (schabloner)		År 2018	År 2017
Total körsträcka:		55 387 mil	55 288 mil
Bensin:	- Kolväten, CHX, NMVOC	9,39 kg	13,28 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NOx	9,22 kg	13,04 kg
	- Koldioxid, CO2	10773 kg	15238 kg
	- Svaveldioxid, SO2	4,11 kg	5,81 kg
Diesel:	- Kolväten, CHX, NMVOC	16,37 kg	27,99 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NOx	85,20 kg	145,71 kg
	- Koldioxid, CO2	23517 kg	40221 kg
	- Svaveldioxid, SO2	5,94 kg	10,17 kg
Biogas:	- Kolväten, CHX, NMVOC	31,50 kg	22,26 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NOx	76,37 kg	53,96 kg
	- Koldioxid, CO2	5727 kg	4047 kg
	- Svaveldioxid, SO2	7,64 kg	5,4 kg
Totalt bilar i tjänst:	- Kolväten, CHX, NMVOC	57,26 kg	63,53 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NOx	170,78 kg	212,70 kg
	- Koldioxid, CO2	40018 kg	59506 kg
	- Svaveldioxid, SO2	17,69 kg	21,38 kg
Produktion		År 2018	År 2017
Tvätt:	- Tvättad mängd	1 324 ton	1 101 ton
Gas	- Kolväten, CHX, NMVOC	16,35 kg	20,47 kg
(Biogas och gasol)	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NOx	35,08 kg	47,39 kg

	- Koldioxid, CO2	61831	kg	63511 kg
	- Svaveldioxid, SO2	3,51	kg	4,74 kg
El:	- El förbrukning	244 236	kWh	208 559 kWh
Tillsatsvaror:	- Vatten	4949	m3	2899 m3
	- Tvättmedel	6,38	ton	3,93 ton

Fastighet uppvärmning	År 2018	År 2017
-----------------------	---------	---------

el (Diö)		98 000	kwh	-
Biogas och fjärrvärme	- Kolväten, CHX, NMVOC	4,89	kg	6,01 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NOx	11,86	kg	14,56 kg
	- Koldioxid, CO2	3403	kg	1092 kg
	- Svaveldioxid, SO2	1,19	kg	1,46 kg

Totalt utsläpp distribution, produktion och fastighet	År 2018	År 2017
---	---------	---------

	- Kolväten, CHX, NMVOC	80	kg	90 kg
	- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NOx	218	kg	275 kg
	- Koldioxid, CO2	166967	kg	124110 kg
	- Svaveldioxid, SO2	22	kg	28 kg

Miljöpolicy

Hr Björkmans Entrémattors miljöpolicy är ett led i **vår strävan att inta tätpositionen** i tvätteribranschen beträffande miljöansvar och miljövänligt handlande både vad gäller vår tjänsteproduktion dvs. tvätt och leverans av matta och vad gäller produkterna vi köper in för att utöva densamma

Hr Björkmans Entrémattor ser till att:

- efterleva eller ligga steget före gällande miljölagstiftning och andra bindande krav från våra intressenter.
- välja miljövänliga alternativ och arbeta aktivt med uppsatta miljömål och därmed förebygga och minska miljöföroreningar vid våra transporter och i vårt tvätteri genom val av bränsle, optimering av leveranser, en effektiv energianvändning och minskad kemikalieanvändning.
- sprida informationen om vårt miljöarbete till både kunder, anställda och leverantörer
- löpande sätta nya mätbara mål för att säkerställa ständiga förbättringar av miljöledningssystemet och verksamhetens miljöpåverkan.
- Nyttan för kunden ska alltid vägas in

Betydande miljöaspekter och miljömål

I samband med införandet av miljöledningssystemet gjordes en miljöutredning av en extern miljökonsult för att kartlägga våra betydande miljöaspekter. För varje miljöaspekt har vi sedan gjort en värdering av aspekterna som sedan har resulterat i ett miljöprogram. Med hjälp av detta kunde vi bland annat konstatera att våra transporter är den mest betydande miljöaspekten. Nästa steg blev att göra instruktioner för hur vi skall göra för att nå våra miljömål och vilka mätställen som skall användas och rapporteras. Vi vill även nämna fyra positiva miljöaspekter från vår verksamhet. Den första är att vår verksamhet bygger på ett återanvändningskoncept, där vi tvättar och återanvänder våra produkter. Samma mattor kan vara i bruk i upp till tio år. Den andra aspekten är att vi återanvänder nästan allt vatten som vi använder i tvättprocessen i Burlöv och Kalix vilket ger en väldig låg vattenförbrukning i de båda tvätterierna. Tredje är att vi använder bioteknologiskt tvättmedel i Burlöv och Kalix som är mycket mer skonsam för miljö än traditionella tvättmedel. Till sist kan vi nämna att våra entrémattor tillsammans med grus även samlar upp miljöfarligt kadmium. Processvattnet i tvätterierna i Burlöv och Kalix sedimenteras sedan och slammet transporteras bort till deponi i samband med tömning av tankarna.

Här följer våra viktigaste målsättningar:

1. Transporter - hålla körningen planerad så att km/matta hålles låg.
- minska liter/km med fasta tal på respektive geografiskt område.
2. Försäljning - planera kundbesök så att transporter hålls nere
3. Produktion - alla uppgifter mäts regelbundet så att förbrukningen inte ökar.

	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Mål 2017	Utfall 2017	mål 2018	utfall 2018
Km/matta	1,4	1,54	1,4	1,47	1,4	1,45	1,4	1,82	1,6	1,57
Sälj km/avtal	120	264	120	303	180	222	250	265	250	211
Vatten liter/kg	0,39	0,49	0,39	0,58	0,39	0,62	0,45	2,72	2,5	3,74

2018 utfall ligger både över och under de målen. Under året har arbetet med att optimera turer och undvika onödiga körningar och km per matta har minskat förhållande till föregående år och målet klarades. När det gäller antalet körda km per sålt avtal så klarades även det målet. Anledningen är en kombination av elektroniska avtal som minskar körningar till kund samt ett mindre antal säljare som gjort att de säljare som planerar körningar bättre. När det kommer till liter vatten per tvättat kg klarades inte målet. Det beror på att vi tvättat hos underleverantör under tre månader i Malmö när vi hade driftstopp och på grund av att Hr Björkmans mattor i Stockholm har tvättats av Stockholms Hyr-tvätt under andra halvåret 2018. Både vår underleverantör och Stockholms Hyr-tvätt har betydligt högre vattenförbrukning än tvätteriet i Burlöv.

KÄRNINDIKATORER FÖR ÅR**2018****2017****Energieffektivitet totalt för verksamheten**

Sammanlagd årlig tillförsel av energi	1763 MWh	1549 MWh
Sammanlagd årlig produktion – tvättade mattor	1324 ton	1101 ton
Förhållandet mellan direkt energi och produktion	1,33 MWh/ton	1,41 MWh/ton
Materialeffektivitet produktion		
Sammanlagd årlig tillförsel av tvätt kemikalier	6,38 ton	3,93 ton
Sammanlagd årlig produktion – tvättade mattor	1324	1101 ton
Förhållandet mellan tvätt kemikalier och produktion	0,005	0,004 ton/ton
Vatten produktion		
Sammanlagd årlig tillförsel av vatten	4949 m3	2993 m3
Sammanlagd årlig produktion - tvättade mattor	1324 ton	1101 ton
Förhållandet mellan vatten och produktion ange enhet	3,74 m3/ton	2,72 m3/ton
Avfall		
Sammanlagd årlig avfallsproduktion:		
- Brännbart (utrangerade mattor)	8,9 ton	11,44 ton
- Returpapper	1,14 ton	0,96 ton
- Wellpapp	0,26 ton	0,24 ton
- Oljeslam/specialavfall	24,3 ton	17,72 ton
Totalt:	34,6 ton	29,9 ton
Sammanlagd årlig produktion – tvättade mattor	1324 ton	1101 ton
Förhållandet mellan avfall och produktion	0,0261 ton/ton	0,0297 ton/ton

Utsläpp

Sammanlagd årligt utsläpp i luften (totalt bilar, fast.samt prod.):

- Kvävedioxid+ Kväveoxid, NOx	0,22 ton	0,29 ton
- Svaveldioxid, SO2	0,022 ton	0,03 ton
- Koldioxid, CO2	105 ton	124 ton
Totalt:	105,3 ton	124,3 ton

Biologisk Mångfald

Vi har kommit fram till att kärnindikatorn biologisk mångfald inte är relevant för våra betydande direkta miljöaspekter och därmed valt att inte redovisa den. Anledningen till detta är att våra kemikalier är märkta med Bra Miljöval och att vi återcirkulerar vårt vatten och transporterar bort sediment till deponi. Vattnet som vi inte klarar av att rena släpps ut till en av Kommunalt reningsverk.

Kommentar till utfallet och målen

Under år 2018 har vår produktion ökat med 20 % från 1 101 ton till 1 324 ton och utsläpp har minskat med 15 %. Detta beror till stor del på att distributionsbilarna i Småland har bytts ut till Biogasbilar. De två bilarna i Småland är de två bilar som gör längst turer vilket gör att det ger en stor effekt i antalet körda mil på biogas. Utöver detta har anläggningarna i Kalix, Diö börjat använda gasol från Kosangas biomix 100 % som ger en stor minskning i koldioxidutsläpp.

Vår solcellsanläggning producerade el fram till branden i augusti 2018. Arbete kommer att ske i början av 2019 för att reparera och få igång elproduktionen igen.

Branden gjorde även att 201 ton mattor tvättades av konkurrent under augusti – oktober 2018. Det gjorde att förbrukning av vatten och tvättmedel samt utsläpp av koldioxid ökade. Detta är givetvis en extraordinär händelse och filtrerar man bort de kg från statistiken så ligger Burlövs förbrukning på samma nivåer som tidigare år.

Den största betydande miljöpåverkan utgörs av transporterna och utöver antalet körda kilometer är valet av bränsle viktigt för att få ner utsläppen. Varje förändring som gör att vi kör mer på diesel och bensin leder till att utsläppen skjuter i höjden. För närvarande är diesel det enda möjliga alternativet i Norrbotten men så fort det finns ett alternativ är vi beredda att byta. Det har också skett i Småland där de båda transportbilarna bytts ut till biogasbilar vilket kommer att syns tydligt i 2018 redovisning. Vi förbättrar ständigt våra turer för att minska antalet km per levererad matta. När man bryter ner detta på varje enskilt område ser det bra ut i både Malmö, Stockholm och Kalix. Antalet km per matta har minskat på alla tre områdena. I Småland och Diö har vi inte sett någon minskning. I Diö körde dom väldigt långa turer och det är svårt att fortsätta köra så pass långt utan att arbetspassen blir för långa. I Göteborg har kundminskning och nya arbetsledare gjort att turoptimeringen stannat upp något. Tillskottet av verksamheten i Stockholm i om förvärvet at Stockholms Hyr-Tvätt skapar också nya möjligheter att optimera turerna i Stockholmsområdet. Det kommer vi kunna se i statistiken för Stockholm under kommande år.

Akrediterad kontrollant

Rise, ackrediterings nr 1002.

Namn Jonas Madsen

Datum för godkännande: